

Záverečná karta projektu

Názov projektu Evidenčné číslo projektu **APVV-15-0554**

Intelektuálne dedičstvo a vedecká komunikácia 1500-1800 so slovenskými vzťahmi ako súčasť európskej histórie a identity

Zodpovedný riešiteľ **Mgr. Eva Augustínová, PhD.**

Príjemca **Žilinská univerzita v Žiline - Fakulta humanitných vied**

Názov pracoviska, na ktorom bol projekt riešený

Žilinská univerzita v Žiline, Fakulta humanitných vied, Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva - príjemca

Historický ústav Slovenskej akadémie vied v Bratislave - spolupríjemca

Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied v Bratislave - spolupríjemca

Názov a štát zahraničného pracoviska, ktoré spolupracovalo pri riešení

V rámci projektu sme nemali oficiálne, zmluvou viazanú zahraničnú inštitúciu. V jednotlivých fázach výskumu bolo zabezpečené metodologické prepojenie s akciou COST, prostredníctvom riešiteľov Evy Kowalskej a Dušana Katuščáka. V rámci medzinárodnej spolupráce sme podnikli aktivity na zabezpečenie odborných konzultantov zo zahraničia a na zorganizované konferencie boli pozývaní vedeckí a výskumní pracovníci zo zahraničia.

Udelené patenty/podané patentové prihlášky, vynálezy alebo úžitkové vzory, ktoré sú výsledkami projektu

V rámci projektu sa takéto výstupy negenerovali

Najvýznamnejšie publikácie (knihy, články, prednášky, správy a pod.) zhrňujúce výsledky projektu – uveďte aj publikácie prijaté do tlače

Zoznam publikovaných výstupov a výstupov odozdaných do tlače:

1. AUGUSTÍNOVÁ, Eva a Jarmila MAJEROVÁ (50%). Medzinárodná spolupráca a najnovšie výskumy v akademickom priestore v oblasti knižnično-informačnej praxe. In: ITLib, 2017, č. 2, s. 45-49.
2. AUGUSTÍNOVÁ, Eva a kol. Vedecká komunikácia 1500-1800. I. Žilina: EDIS, 2019. 168 s.
3. AUGUSTÍNOVÁ, Eva a Veronika MURGAŠOVÁ (eds.). Vedecká komunikácia 1500 – 1800. Žilina: Žilinská univerzita v Žiline Fakulta humanitných vied Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva, 2019. 181 s.
4. AUGUSTÍNOVÁ, Eva a Veronika MURGAŠOVÁ (eds.). Vedecká komunikácia 1500 – 1800. Žilina: Žilinská univerzita v Žiline Fakulta humanitných vied Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva, 2020. 161 s.
5. AUGUSTÍNOVÁ, Eva a Matúš FORMANEK. Výskumné projekty realizované v oblasti kultúrneho dedičstva v prostredí Katedry mediamatiky a kultúrneho dedičstva. In: Kultúrne dedičstvo v 21. storočí. Žilina: Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva, 2020, s. 45-66.
6. AUGUSTÍNOVÁ, Eva. Korešpondencia humanistického básnika Jána Rimaiho v kontexte

- dejinných udalostí začiatku 17. storočia. In: AUGUSTÍNOVÁ, Eva a kol. Vedecká komunikácia 1500-1800. I. Žilina: EDIS, 2019, s. 24-45.
7. AUGUSTÍNOVÁ, Eva. Peregrinácia v kontexte ranonovovekej korešpondencie. In: Kniha 2019. Martin: Slovenská národná knižnica, 2019.
8. AUGUSTÍNOVÁ, Eva. Turzovská korešpondencia nemeckej proveniencie v prvých dvoch dekádach 17. storočia. In: AUGUSTÍNOVÁ, Eva a kol. Vedecká komunikácia 1500-1800. I. Žilina: EDIS, 2019, s. 46 – 68.
9. BUKOVSKÝ, Vladimír, ŠVEHLOVÁ, Mariana a Katarína KIANICOVÁ. Degradácia farebnej fotografie na dennom svetle/Degradation of Color Photography on daylight. In: mkd revue, 2018, roč. 5, č. 2.
10. BUKOVSKÝ, Vladimír, ŠVEHLOVÁ, Mariana, KIANICOVÁ, Katarína, MARTINCOVÁ, Penka a Katarína KALISTOVÁ. Ochrana knižničných fondov IV.: Indexy preventívnej ochrany. Žilina: Žilinská univerzita v Žiline, 2018. 123 s.
11. Bukovský, Vladimír. Manuál prieskumu listín do roku 1800.
12. Bukovský, Vladimír. Vykonávacia príručka k Manuálu prieskumu listín do roku 1800.
13. FORMANEK, Matúš a Marcela KAJANOVÁ. Vizualizácia vedeckej komunikácie pomocou open source so véru a analýzu grafov a sietí. In: Vedecká komunikácia II. Žilina: Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva, Fakulta humanitných vied, Žilinská univerzita v Žiline, 2019, s. 167-181
14. FORMANEK, Matúš, MAJEROVÁ, Jarmila a Veronika MURGAŠOVÁ. Postavenie digitálnych repozitárov a politiky Open Access ako nevyhnutnej súčasti procesu etablovania digitálnych humanitných vied. In: Extrapolácie 2018. Žilina: Žilinská univerzita v Žiline, 2018.
15. FORMANEK, Matúš. Virtualizovaná databáza vedeckej korešpondencie v rokoch 1500-1800 s využitím softvéru DSpace [electronic] : virtualizovaný DSpace použitý inak. In: Ikaros [electronic] : elektronický časopis o informačnej spoločnosti. - ISSN 1212-5075 (online). - Roč. 23, č. 2 (2019), s. [1-6] [online]. - Spôsob prístupu: <https://ikaros.cz/virtualizovana-databaza-vedeckej-korespondencie-v-rokoch-1500-1800-s-vyuzitim-softveru-dspace>
16. FRIMMOVÁ, Eva. Humanista Peter Fradelius a jeho "peregrinatio academica" (na pozadí dobovej korešpondencie) [L'humaniste Peter Fradelius et sa "peregrinatio academica" (a la lumière de la correspondance d'époque)]. In Verbum historiae : vedecký internetový časopis, 2016, roč. č. 2, s. 63-86. ISSN 1339-4053.
17. FRIMMOVÁ, Eva. Informovanosť pápežov o duchovnej a politickej situácii v Európe začiatkom 16. storočia. In Slovak studies, 2017. 30 s. [V tlači]
18. FRIMMOVÁ, Eva. Mecénstvo Gašpara Ilešháziho (1593 – 1648). In: Vedecká komunikácia III. Žilina: Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva, 2020, s. 76-94.
19. FRIMMOVÁ, Eva. Morová epidémia v Bratislave v roku 1577 [The Plague Epidemic in Bratislava in 1577]. In Pohromy, katastrofy a nešťastia v dejinách našich miest. Bratislava : Vydavateľstvo Igor-Iliť - RádioPrint, 2019, s. 291-306. ISBN 978-80-89867-05-9
20. FRIMMOVÁ, Eva. On the decision making of the Papal Curia at the beginning of the 16th century, according to the minutes of the Consistorial Archive. In Slovak Studies, 2018, č. 1-2, s. 7-29
21. FRIMMOVÁ, Eva. Pôsobenie Ambróza Šarkana v Bratislave [Ambrosius Sarkany's activities in Bratislava]. In Vita historiae dedicata : zborník štúdií venovaný životnému jubileu prof. PhDr. Júliusa Bartla, CSc. Zostavila Miriam Viršinská ; recenzenti Viliam Čičaj, Ivan Mrva. - Bratislava : Vydavateľstvo Univerzity Komenského pre katedru histórie Pedagogickej fakulty UK, 2018, s. 100-114. ISBN 978-80-223-4695-5.
22. FRIMMOVÁ, Eva. Správa o skone cisára Maximiliána II. Habsburského. (28 s.) kolegovi PhDr. Miroslavovi Moroviczovi do zborníka Z dejín vied a techniky na Slovensku – ide o analýzu 14 stranového listu, ktorý napísal cisársky lekár Johannes Crato Jánovi Sambucovi. Odovzdané do tlače.
23. FRIMMOVÁ, Eva. Jozef Ignác Bajza a bernolákovské polemiky v kontexte osvietenstva. In: Imrich Kotvan (1910 – 1984), rodák z Trnovca. (v tlači)
24. GRUPAČ, Marian - KOZEJOVÁ PALKECHOVÁ, Marcela - MURGAŠOVÁ, Veronika. Identifikácia, uchovanie a sprostredkovanie historických dokumentov v akademickom prostredí. In: Kultúrne dedičstvo a identita : medzinárodná vedecká konferencia : 25. - 26. máj 2016. - Banská Bystrica: Belianum, 2016, s. 176-185.
25. GRUPAČ, Marián. Intelektuálne dedičstvo a vedecká komunikácia 1500 – 1800 so slovenskými vzťahmi ako súčasť európskej histórie a identity I.: Bel Matej. In: Orol tatranský: Revue pre mladú literatúru, umenie a spoločnosť, 2018, č. 10-12, s. 17-18.

26. GRUPAČ, Marián. Vybraná korešpondencia Adama Františka Kollára s Ignácom Salesiom Batthánym a Karolom Ondrejom Belom. In: Vedecká komunikácia II. Žilina: Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva, Fakulta humanitných vied, Žilinská univerzita v Žiline, 2019, s. 102-114.
 27. GRUPAČ, Marián. Vybrané fragmenty korešpondencie Adama Františka Kollára v kontexte jeho filiacie s uhorskou a českou panovníčkou Máriou Teréziou. In: AUGUSTÍNOVÁ, Eva a kol. Vedecká komunikácia 1500-1800. I. Žilina: EDIS, 2019, s. 84-102.
 28. GRUPAČ, Marián. Vybrané segmenty korešpondencie kuruckého generála grófa Mikuláša Berčeniho a sedmohradského kniežaťa a šarišského župana Františka II. Rákociho v kontexte dobových reálií posledného stavovského protihabsburského povstania (1703-1711). In: mkd revue, 2018, roč. 5, č. 2.
 29. KOLÁROVÁ, Ivona. Tajne: Nebezpečná myšlienka a netransparentnosť komunikačných sietí v čase nepokoja (1789 – 1799). Bratislava: Veda, 2020. 216 s.
 30. KOLLÁROVÁ, Ivona. „Tajná tlačiareň“ a ohrozovanie verejného pokoja vo Veľkej francúzskej revolúcii. In Zborník Kniha 2017. Martin : Slovenská národná knižnica, 2017.
 31. KOLLÁROVÁ, Ivona. Hľadanie zakázaného. Popularita ateistickej a materialistickej filozofie na konci 18. storočia. In: Vedecká komunikácia II. Žilina: Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva, Fakulta humanitných vied, Žilinská univerzita v Žiline, 2019, s. 33-59.
 32. KOLLÁROVÁ, Ivona. Možnosti rekonštrukcie a pochopenia intelektuálnych komunikačných sietí v ranonovovekom Uhorsku. Úvahy na margo projektu INDED. In Studia Bibliographica Posoniensia. Bratislava : Univerzitná knižnica v Bratislave, 2017, s. 149 – 168.
 33. KOLLÁROVÁ, Ivona. Popularita kantovskej filozofie na konci 18. storočia. In: AUGUSTÍNOVÁ, Eva a kol. Vedecká komunikácia 1500-1800. I. Žilina: EDIS, 2019, s. 103-122
 34. KOMOROVÁ, Klára. Sambucova korešpondencia vo vzťahu k jeho vydaným dielam. In: Vedecká komunikácia III. Žilina: Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva, 2020, s. 16-35.
 35. KOWALSKÁ, Eva. Calisiovci a Bytčica: zabudnuté centrum vzdelanosti. In: Vedecká komunikácia II. Žilina: Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva, Fakulta humanitných vied, Žilinská univerzita v Žiline, 2019, s. 60-79.
 36. KOWALSKÁ, Eva. Due vergessene Rolle von Johann Ignaz von Felbiger in Ungarn. Wien: Zentralverband in Zusammenarbeit mit ÖIUS und Universität Wien, 2018.
 37. KOWALSKÁ, Eva. List – kniha – knižnica: súpis knižnice baróna Calisia z roku 1724 ako svedectvo o vedeckých poznatkoch a záujmoch. In: Vedecká komunikácia III. Žilina: Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva, 2020, s. 106-125.
 38. KOWALSKÁ, Eva. Problems with the Interpretation of the „Slovak Reformation“. In: Journal of Early Modern Christianity, 2020, s. 1-14. Dostupné na: <https://www.degruyter.com/view/journals/jemc/7/2/article-p305.xml>
 39. KOWALSKÁ, Eva. Typy a obsah korešpondencie v kauze uhorských exulantov. In: AUGUSTÍNOVÁ, Eva a kol. Vedecká komunikácia 1500-1800. I. Žilina: EDIS, 2019, s. 69-83.
 40. MAJEROVÁ, Jarmila. Vedecká komunikácia v dejinách – fenomén Republiky listov. In: AUGUSTÍNOVÁ, Eva a kol. Vedecká komunikácia 1500-1800. I. Žilina: EDIS, 2019, s. 6-23.
 41. MURGAŠOVÁ, Veronika. Digitalizácia korešpondencie európskych vzdelancov 1500-1800 ako súčasť ochrany a prezentácie písomného kultúrneho dedičstva. In: AUGUSTÍNOVÁ, Eva a kol. Vedecká komunikácia 1500-1800. I. Žilina: EDIS, 2019, s. 123-138.
 42. MURGAŠOVÁ, Veronika. Prieskum fyzického stavu nosičov korešpondencie slovenských vzdelancov v rokoch 1500 -1800. In: Vedecká komunikácia II. Žilina: Katedra mediamatiky a kultúrneho dedičstva, Fakulta humanitných vied, Žilinská univerzita v Žiline, 2019, s. 158-166
- Jedna monografia, jedna kolektívna monografia, 38 štúdií, dve metodiky, jedna databáza – sú kvantifikované výsledky výskumu riešiteľov projektu. Okrem riešiteľov projektu sa v dvoch zborníkoch podieľali na výskume odborní a vedeckí pracovníci z externého prostredia projektu, ktorí svojimi 13 štúdiami publikovaných v zborníkoch a prezentovaných na konferenciách rozšírili výskum problematiky intelektuálneho dedičstva Slovenska a Slovákov do širšieho vedeckovýskumného prostredia.

Uplatnenie výsledkov projektu

Poznanie vedeckých, kultúrnych a spoločenských transferov, potvrdenie, analýza a interpretácia udržiavania a rozvíjanie kontaktov (korešpondencia, peregrinácia, knižný obchod...) v období novoveku, čo považujeme za výsledky výskumu nášho projektu, nachádzajú uplatnenie a následné využitie vo viacerých oblastiach. Prácu vedeckých, odborných a výskumných pracovníkov je možné využiť/použiť pre viaceré vedné oblasti - história, informačné a mediálne štúdiá, ale aj spoločenské, prírodné i technické vedy. Obsah korešpondencie osobností pochádzajúcich a žijúcich na území Slovenska v období novoveku prináša do priestoru spomenutých vedných disciplín často krát nové zistenia, ktoré vyplynuli z identifikovanie kontaktov s ich domácimi i zahraničnými spolupracovníkmi/podporovateľmi a ich integrovaní sa do vzdelaneckej komunity. Významné uplatnenie výsledkov výskumu môžeme nájsť aj v oblasti regionálnej histórie, kde jednotlivé skúmané osobnosti resp. ich vyjadrenie formou korešpondencie lokalizujú historické fakty, upresňujú historický vývoj určitej regionálnej časti ľudskej spoločnosti a ich pôsobenie v regióne určuje vzťah k národným a štátnym dejinám. Porovnateľne dôležitou oblasťou uplatnenia je aj oblasť vzdelávania. Študenti sa mohli priamo zapojiť do samotného výskumného procesu a takisto výsledky výskumu boli cez riešiteľov projektu priamo vložené do pedagogického a vzdelávacieho procesu.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v slovenskom jazyku (max. 20 riadkov)

Výsledky projektu majú nielen atribút vedeckosti predstavený materiálými dokladmi o vzdelanostnej úrovni našich vzdelancov a ďalších postáv kultúrneho, spoločenského, cirkevného a politického života, ale aj atribút kultúrno-civilizačný zameraný na ochranu historických dokumentov a inovatívny v zmysle sprístupnenia informácií a výskumu ich vizualizácie v digitálnom informačnom priestore. Výskum potvrdil hypotézy o integrovaní vzdelaneckej komunity na území dnešného Slovenska do širších vzdelaneckých sietí, čo je reprezentované nielen obsahom samotnej databázy korešpondencie, ale aj v štúdiách v troch vedeckých zborníkoch, prezentácii vedeckých poznatkov riešiteľov na domácich a zahraničných konferenciách i monografickom diele. Výstupy výskumu sú dokladom priaznivého i turbulentného obdobia po politickej, spoločenskej či inej stránke a sú základným pramenným materiálom k poznaniu dejín krajiny, v ktorej skúmané osobnosti pôsobili, rozširovanie ich myšlienok, kritické nazeranie na významné spoločenské témy a udalosti. Vnímanie rôznych aspektov korešpondencie – aspekt cestovania, vzdelávania, kontaktov, politickej a spoločenskej situácie a v neposlednom rade aj súkromných záležitostí, môžu výrazným spôsobom ozrejniť momenty ich životov a súvislostí spojených s ich dielom a tvorbou. Pasportizácia pertinentných informačných zdrojov a dokumentov, ich plnotextová digitálna databáza, sprístupnenie informácií o dokumentoch/korešpondencii a poznatkov formou štúdií a publikácií, databáza korešpondencie slovenských vzdelancov z rokov 1500 – 1800 v digitálnom informačnom priestore, výskum v oblasti vizualizácie informácií, laboratórnej analýzy fyzického stavu unikátnych rukopisných dokumentov, predikcia ich životnosti a návrh krokov na ich ochranu a reštaurovanie predstavuje nový spôsob a filozofiu k sprístupneniu písomného dedičstva Slovenska, otvárajúc priestor pre ďalšie možné výskumné témy nielen v oblasti histórie a knižnično-informačných vied, ale môžu sa stať pramenným materiálom naprieč spektrom vedných disciplín.

Súhrn výsledkov riešenia projektu a naplnenia cieľov projektu v anglickom jazyku (max. 20 riadkov)

The results of the project have not only the attribute of scientism presented by material evidence of the educational level of Slovak scholars and other persons of cultural, social, ecclesiastical and political life, but also a cultural-civilizational attribute focused on the protection of historical documents, and innovative in terms of accessing information and researching their visualization in digital information environment. The research confirmed the hypotheses about the Slovak scholar community integration into wider educational networks, which is represented not only by the content of the correspondence database itself, but also by studies in three scientific proceedings, presentation of scientific findings at domestic and foreign conferences, and by a monograph. Favorable and turbulent political and social period is proven by the research outputs, which form the basic source materials

for learning about the history of the country where the scholars were working, expanding their ideas, critical view of important social issues and events. Perceptions of various aspects of correspondence - aspects of traveling, education, contacts, political and social situations and, last but not least, private affairs, can significantly clarify the moments of their lives and the context associated with their work. Acquisition of pertinent information sources and documents, their full-text digital form, access to information about documents/correspondence and knowledge in the forms of studies and publications, database of correspondence of Slovak scholars from 1500 - 1800 in digital information environment, research in the field of information visualization, laboratory analysis of unique physical condition of manuscripts, prediction of their lifespan, and proposal of steps for their protection and restoration represent a new way and philosophy to make Slovakia's written heritage accessible, opening up space for other possible research topics not only in history and library and information science, but also across the spectrum of scientific disciplines.